

De Regenboog

maart 2019

dyslexie-protocol 2019

DYSLEXIE-PROTOCOL

Naast een apart beleidsstuk over het lees- en taalonderwijs op de Regenboog, is het dyslexie-protocol vormgegeven door middel van een 2 verschillende documenten, te weten

- A. Stroomschema preventie en begeleiding ernstige lees en/of spellingproblemen.
In dit schema staat beschreven hoe de inzet in verschillende zorgniveau's en de bijbehorende acties ervoor zorgt dat leerlingen met een eventuele dyslexie-stoornis tijdig gesignaleerd en geholpen worden.
- B. Stappenplan van toetsing in verband met tijdige signalering dyslexie.
In dit stappenplan wordt aangegeven welke toetsen wanneer afgenomen worden. Daarnaast staat beschreven wat de hoofdmetingen en tussenmetingen inhouden.

Bij dit protocol horen de volgende werkdocumenten:

- 1. Leesdossier Masterplan Dyslexie.
Voor het aanvragen van een dyslexie-onderzoek moet vastgelegd worden welke stappen en interventies er door school ingezet zijn. De Regenboog gebruikt het leesdossier van Masterplan Dyslexie.
- 2. Dyslexie kaart.
Als de leerling door een extern bureau onderzocht is en er een dyslexie-verklaring is afgegeven, ontvangt de leerling van school een dyslexie-kaart. Hierop wordt samen met de leerling ingevuld welke compenserende maatregelen er in de klas ingezet worden.
- 3. Leerling met dyslexie in de klas.
Een leerling waarbij dyslexie vastgesteld is loopt tegen verschillende problemen en belemmeringen aan. In dit stuk staat voor de leerkracht beschreven op welke manier hiermee omgegaan kan worden en welke middelen er eventueel ingezet kunnen worden.
- 4. Informatie voor leerlingen en ouders over dyslexie
Informatie over de oorzaak van dyslexie, hoe je ermee om kan gaan en verschillende tips om het schoolwerk beter te kunnen maken en organiseren.

Stroomschema preventie en begeleiding ernstige lees en/of spellingproblemen

Dyslexie-protocol

Het dyslexie-protocol bestaat uit twee delen waaronder onderstaand stroomschema.

Hierin wordt precies beschreven welke stappen de school onderneemt om tijdig dyslexie te kunnen signaleren.

Zorgniveau 1 – Basiszorg

Signaleren door de leerkracht

- Leerling scoort voor de eerste keer V of V- op DMT;
- Leerling leest een te laag AVI-niveau (niet in overeenstemming met het niveau van de jaargroep);
- Leerling scoort voor de eerste keer V of V- op CITO spelling

Als één van bovenstaande signalen aanwezig is, wordt zorgniveau 1 in de klas ingezet.

Begeleiding:

- Plaatsing intensieve instructiegroep voor lezen en/of voor spelling
- Ouders worden op de hoogte gesteld van deze zorg

Zorgniveau 2 – Extra zorg

Interventies in de klas of door ondersteuner buiten de klas

- Leerling scoort voor de tweede achtereenvolgende keer V of V- op DMT;
- Leerling stagneert in ontwikkeling op AVI niveau;
- Leerling scoort voor de tweede achtereenvolgende keer V of V- op CITO spelling;
- Leerling laat voldoende resultaten op inzichtelijke taken als rekenen/begrijpend lezen zien;
- Er is een vermoeden van dyslexie door:
 - Gezinsanamnese
 - Bijzondere fouten/omkeringen
 - Onverklaarbare moeite met automatiseren van tafels/topografie/namen
 - Geen andere vastgestelde oorzaken voor de problemen met lezen/spelling

Wanneer twee van bovenstaande signalen geconstateerd worden is er voldoende reden om zorgniveau 2 in te zetten. Met de intern begeleider wordt de zorg en routing besproken.

Begeleiding

- Ouders op de hoogte stellen van de geconstateerde signalen en het plan van aanpak
- Plaatsing in intensieve instructiegroep in de klas voor lezen en/of spelling continueren
- Extra ondersteuning bieden buiten de klas.
 - IHP maken (start maken met Masterplan Dyslexie)
 - Minimaal 60 minuten per week extra ondersteuning
 - Zuid Vallei of Taal in Blokjes inzetten of een andere goedgekeurde methode.
- Eventueel inzet taalspecialist van de school.
- Evaluatie opbrengst na 8-12 weken en bijstellen van de doelen voor de volgende periode.

Zorgniveau 3 – Interne deskundigheid

Afstemmen van interventies met het zorgteam

- Leerling scoort drie of meer keer achtereenvolgend V of V- op DMT;
- Leerling scoort drie of meer keer achtereenvolgend IV, V of V- op CITO spelling;
- Leerling heeft twee keer een periode ondersteuning ontvangen op zorgniveau 2;
- Vermoeden van dyslexie en routing voor onderzoek is besproken met ouders;

Wanneer sprake is van bovenstaande vier factoren dan wordt in het zorgteam overleg gemeld dat er door intern begeleider, leerkracht en ouders een dyslexie onderzoek wordt aangevraagd. De begeleiding op zorgniveau 2 wordt tijdens dit proces voortgezet.

Voorwaarden voor aanvraag dyslexie-onderzoek:

- De handelingsplannen van de gegeven ondersteuning zijn volledig en geëvalueerd.
- Toetsen van afgelopen 1,5 jaar zijn volledig ingevoerd in LOVS.
- Leesdossier Masterplan Dyslexie is volledig.
- Formulieren ingevuld door ouders worden meegestuurd met de aanvraag.

Zorgniveau 4 – Externe deskundigheid

Interventies vanuit het zorgteam of externe instanties

- Onderzoek is uitgevoerd
- Er is geen dyslexie vastgesteld: ouders, leerkracht en IB gaan in overleg. Eventueel wordt de leerling opnieuw besproken in het zorgteam.
- Er is dyslexie vastgesteld: ouders delen het onderzoeksverslag en dyslexieverklaring met leerkracht en IB.
 - Dyslexie-beleid wordt besproken met ouders;
 - Handelingsadviezen vanuit het onderzoek worden besproken met IB/leerkracht;
 - De leerkracht maakt een individueel handelingsplan;
 - De leerkracht vult samen met de leerling de dyslexie kaart in;
 - Eventueel wordt dyslexie behandeling gestart vanuit een extern bureau;

Zodra het IHP is opgesteld en de compenserende en dispenserende maatregelen zijn ingezet behoort de leerling weer tot zorgniveau 2.

STAPPENPLAN VOOR TOETSING

In verband met tijdige signalering dyslexie

VBS de Regenboog neemt de Citotoetsen volgens de toetskalender af en maakt gebruik van het Cito-LOVS systeem. In de toets map van het betreffende leerjaar staat precies beschreven welke toets-onderdelen er afgenomen moeten worden.

Methode- en periode-toetsen worden gebruikt als signalering en analyse.

Onderstaand een overzicht van de toetsing in verband met het dyslexie-protocol.

	Kleutergroep 2	Groep 3	Groep 4-8	
Oktober		Herfstsignalering VLL		
Nov / dec	Observatielijst	Wintersignalering VLL	DMT PI dictee	Tussenmeting
Januari	Cito TvK	Avi DMT kaart 1-2 Cito spelling	Avi DMT kaart 1-2-3 Cito spelling	Hoofdmeting
Maart/april		DMT PI dictee blok 5	DMT PI dictee	Tussenmeting
Juni	Cito TvK	Avi DMT kaart 1-2-3 Cito spelling	Avi DMT kaart 1-2-3 Cito spelling Cito begrijpend L	Hoofdmeting

Pas na een periode van goed onderwijs en intensieve begeleiding kan een leerling worden doorverwezen voor diagnostisch onderzoek om na te gaan of er sprake is van (ernstige) dyslexie.

Onderstaand schema geeft de criteria uitgaande van 3 hoofdmetingen en zeer lage scores. Er zal niet bij alle leerlingen die lage scores halen en extra begeleiding krijgen aanleiding zijn om door te verwijzen. **Het gaat alleen om de leerlingen bij wie sprake is van (zeer) ernstige lees/spellings- achterstand en didactische resistentie (stilstand).**

Actie	Toelichting	Vervolgactie Onderwijs en Begeleiding
Hoofdmeting 1	Afname van gestandaardiseerde/ genormeerde toetsen op de hiervoor geschikte momenten.	Effectief leesonderwijs op zorgniveau 1. In elk geval krijgen leerlingen die tot de zwakste 20-25% behoren extra begeleiding op minimaal zorgniveau 2. (
<i>Tussenmeting</i>	Eventueel vindt er een tussenmeting plaats.	
Hoofdmeting 2	Afname van gestandaardiseerde/ genormeerde toetsen op de hiervoor geschikte momenten.	Effectief leesonderwijs op zorgniveau 1. In elk geval krijgen leerlingen die tot de zwakste 20-25% behoren extra begeleiding op minimaal zorgniveau 1 en 2. Leerlingen die tot de zwakste 10% behoren, krijgen begeleiding op zorgniveau 1, 2 en 3.
<i>Tussenmeting</i>	Na een periode van 10-12 weken intensieve begeleiding vindt er een tussenmeting plaats. Ruwe scores en vaardigheidsscores van een leerling worden vergeleken met de scores van hoofdmeting 2 om effect van begeleiding te bepalen.	Voortzetting van de (extra) begeleiding op zorgniveau 1, 2 en 3 met eventuele aanpassingen.
Hoofdmeting 3	Afname van gestandaardiseerde/ genormeerde toetsen op de hiervoor geschikte momenten.	Bepaald wordt welke begeleiding een leerling vervolgens nodig heeft op school en of een leerling voor doorverwijzing naar de zorg in aanmerking komt.
<i>Doorverwijzing?</i>	Een leerling komt voor doorverwijzing naar de zorg in aanmerking als: 1. De scores op de 3 hoofdmetingen waren: - Lezen: V-(min)score of E-score (laagste 10%) OF - Lezen: V-score of lage D-score (laagste 16%) - Spelling: V-(min)score of E-score (laagste 10%) 2. Begeleiding op alle zorgniveaus voldeed aan kenmerken van effectief handelen.	Ook tijdens en na de behandeling in de zorg krijgen leerlingen extra begeleiding. Hoe de leerling in het onderwijs kan worden begeleid wordt afgestemd met de zorginstelling.